

موضوع شناسی

تظاهر و تجاهر به فسق

گروه پژوهشی عبادی و حقوقی

پژوهشگر: حسین صنعت پور

سرشناسه	: صنعت پور، حسین، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور	: موضوع شناسی تظاهر و تجاهر به فسق / پژوهشگر حسین صنعت پور؛ [برای] موسسه موضوع شناسی احکام فقهی، گروه پژوهشی، عبادی و حقوقی.
مشخصات نشر	: قم: حوزه علمیه قم، مرکز تخصصی مهدویت، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص.
شابک	: 978-600-837248-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۸-۱۱۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: تظاهر به عمل حرام (فقه)
موضوع	: (Illicit action in public view (Islamic law*)
موضوع	: گناه (اسلام)
موضوع	: Sin -- Islam
شناسه افزوده	: حوزه علمیه قم. مرکز تخصصی مهدویت
شناسه افزوده	: موسسه موضوع شناسی احکام فقهی. گروه پژوهشی حقوقی و عبادی
رده بندی کنگره	: ۶/۱۹ABP
رده بندی دیویی	: ۳۷۹/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۵۶۷۵۰

موضوع شناسی

تظاهر و تجاهر به فسق

مؤسسه موضوع شناسی احکام فقهی

گروه پژوهشی، عبادی و حقوقی

پژوهشگر: حسین صنعت پور

ویراستار: احمد مسعودیان

ناشر: انتشارات مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم

نوبت چاپ: اول/ تابستان ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰،۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۲-۴۸-۶

قم / بلوار محمد امین / بلوار جمهوری اسلامی / کوچه ۸ / پلاک ۵۲ /

ص.پ: ۱۱۱۸-۳۷۱۷۵ / تلفن و فاکس: ۰۲۵-۳۲۹۳۶۰۴۵

www.mozooshenasi.ir / Email: info@mamsha.net

فهرست مطالب

۸	چکیده
۹	مقدمه
۱۳	بخش اول: کلیات
۱۵	فصل اول: مفهوم شناسی تجاهر در لغت و اصطلاح
۲۰	فصل دوم: مفهوم شناسی فسق در لغت و اصطلاح
۲۴	فصل سوم: نیم نگاهی به فسق، فاسق و تجاهر به گناه در آیات و روایات
۲۹	فصل چهارم: اشاعه فحشاء، مصادیق مسلم تجاهر به فسق
۳۷	فصل پنجم: مصادیق مصرّح تجاهر به فسق در قوانین جمهوری اسلامی ایران
۳۹	برخی مصادیق مصرّح تجاهر در قانون
۴۷	بخش دوم: تجاهر و تظاهر به فسق از منظر فقه
۴۹	فصل هشتم: تبیین مقومات تجاهر به فسق
۴۹	۱-۶. تحقق عمل در ملأ عام
	۱-۱-۶. تعریف اماکن خصوصی و عمومی و نیمه عمومی (محیطهای محدود جمعی)
۴۹	۳-۱-۶. نقش تعداد مشاهده کنندگان و حضور و عدم حضور آنان در صدق عنوان تجاهر
۵۷	۲-۶. با علم و آگاهی و از باب عصیان باشد
۵۹	۳-۶. اظهار و ابانه عمل (مُجَاهِر و مُعَلِن بودن و تعمّد در تجاهر)
۶۵	۱-۳-۶. استفاده از ماده «جَهَر» که به باب مفاعله رفته است؛ مجاهر (کسی که گناه را اظهار می نماید)
۶۸	۲-۳-۶. مُعَلِن (کسی که علناً معصیت می کند و اعلانکننده معصیت است):
۶۸	۳-۳-۶. «ظَهَر» که به باب افعال رفته باشد (أَظْهَرَ = اظهار کرد، آشکار کرد):
۷۲	فصل هفتم: تبیین بعضی مباحث مرتبط

- ۱-۷. نقش زمان معصیت در استمرار صدق عنوان (حدّ صدق از جهت طول زمانی) ۷۲
- ۲-۷. تبیین مصادیق مرتبط با تجاهر به فسق ۷۶
- ۱-۲-۷. تجاهر در سطح رسانه‌ها: ۷۶
- ۲-۲-۷. تجاهر به لوازم معصیت: ۷۷
- ۳-۲-۷. سایر موارد: ۷۸
- ۳-۷. تبیین مصادیق و موارد قطعی خارج از تجاهر یا مشکوک ۸۵
- ۴-۷. تبیین بعضی گناهان رایج علنی که پدیدآورنده عنوان فسقند ۸۸
- ۱-۴-۷. تراشیدن ریش ۸۸
- ۲-۴-۷. بدحجابی و آرایش زنان ۸۸
- ۳-۴-۷. روزه خواری ۸۹
- ۴-۴-۷. اشاعه فحشاء ۹۰
- ۵-۴-۷. سیگار کشیدن مقلّدی که مرجعش حرام می‌داند ۹۲
- ۶-۴-۷. استفاده مرد از زینت‌های بانوان ۹۳
- ۷-۴-۷. استفاده علنی از نوارهای مستهجن و غنای لهنوی ۹۳
- ۸-۴-۷. تبرّج برای نامحرم ۹۴
- فصل هشتم: نکات کلی در احکام فقهی خاص متجاهر به فسق** ۹۶
- ۱-۸. جواز غیبت متجاهر به فسق ۹۶
- ۲-۸. زوال وجوب «صله رحم» با متجاهر به فسق (و وجوب قطع رحم در بعضی موارد) ۹۶
- ۳-۸. حکم امر به معروف و نهی از منکر متجاهر به فسق ۹۷
- ۴-۸. سقوط عدالت و شهادت متجاهر به فسق ۹۷
- ۵-۸. عدم جواز پرداخت زکات به متظاهر به فسق ۹۸
- ۶-۸. عدم جواز پرداخت خمس به متجاهر به فسق ۹۹
- ۷-۸. عدم جواز پرداخت «کفّارات» به متجاهر به فسق ۹۹

۸-۸. عدم احترام مال ذمی با تجاهر به فسق ۱۰۰

۸-۹. جواز «استخفاف» و «سب» متجاهر به فسق ۱۰۰

۸-۱۰ و ۱۰۲

جمع بندی و نتیجه‌گیری نهایی ۱۰۳

فهرست مآخذ و منابع ۱۰۸

چکیده

کار قبیحی را که خود با اطلاع از گناه بودن آن، آشکارا در منظر دیگران انجام دهد، تجاهر به فسق گویند و به کننده کار که از ظهور فسق خود بی خیال است و از اینکه او را با نام فاسق یاد کنند، باکی ندارد، متجاهر به فسق نامند. به طور کلی، آنچه در تعریف اصطلاحی فسق یقینی است، ارتکاب کبایر و اصرار بر صغایر می باشد.

صدق تجاهر، شرایط و مقوماتی دارد؛ اولین شرط در صدق تجاهر و تظاهر به فسق، تحقق عمل در ملاء عام است و آنچه در مکان، اهمیت دارد، خصوصی بودن یا عمومی بودن نیست، بلکه کیفیت وقوع گناه است؛ یعنی کننده آن به گونه ای گناه را انجام دهد که از دیده شدن توسط دیگران باکی نداشته و مکان به گونه ای باشد که عنوان جهر و کشف بر آن صدق نماید. دومین شرط در صدق تجاهر این است که فسق و گناه با علم و آگاهی و از باب عصیان باشد و متجاهر، هم به گناه بودن فعل آگاهی داشته باشد و هم از باب عصیان آن را انجام دهد و بداند مردم او را در فعلش عاصی می دانند. همچنین، هیچ گونه عذری حتی غیر موجّه، برای کاری که انجام داده، نداشته باشد. از دیگر قیودی که در تحقق تجاهر نقش دارد این است که فاعل گناه و قبیح را اظهار و اعلان نماید و پرده حیا را بپفکند.

در تحقیق حاضر، ضمن تبیین قیود اصلی در صدق تجاهر به فسق، مباحث مرتبط که در تبیین این بحث لازم است، بیان می شود و به بعضی از گناهان رایج که در جامعه به صورت علنی صورت می گیرد، اشاره می گردد. در پایان نیز بخشی از احکام فقهی متجاهر به فسق ارائه خواهد گشت.

کلید واژگان: تجاهر، متجاهر، تظاهر، متظاهر، مجاهر، فسق، تجاهر به فسق،

متجاهر به فسق.

تظاهر و تجاهر به فسق از جمله موضوعاتی است که ابعاد متفاوتی دارد. مفهوم‌شناسی تظاهر، تجاهر، تهتک، فسق و تبیین آنها و تعیین و تبیین مصادیق آنها از دیدگاه آیات، روایات و فقه شیعه، از کارهای ضروری در حوزه موضوع‌شناسی است. تبیین و تعیین مصادیق فسق و تبیین مقوّمات تجاهر و علّان و تعیین مرزهای تجاهر و بیان محدوده زمانی و مکانی صدق تجاهر بر شخص متجاهر و...؛ همچنین سایر نکاتی که به نوعی در تبیین این موضوع دخالت دارد، می‌تواند کمک خوبی برای مقلدان باشد. این پژوهش بر آن است تا با تعریف «تجاهر» و «فسق» و تعیین مرزهای دقیق و حدود «تجاهر به فسق» و همچنین تبیین مصادیق آن و موارد مورد ابتلا در اجتماع، موضوع تظاهر و تجاهر به فسق را از منظر موضوع‌شناسی بررسی و تبیین نماید.

با توجه به اینکه در میان پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه تظاهر و تجاهر به فسق، تحقیقی به صورت جامع و کاربردی صورت نگرفته و تعداد معدودی از مقالات در تبیین جرایم مشهود و غیر مشهود از نگاه کتب حقوقی به بررسی این موضوع پرداخته و کار جامعی در مفهوم‌شناسی و تعیین مصادیق تجاهر و فسق انجام نشده، پژوهش حاضر، اصل را بر آیات و روایات و کتب فقهی قرار داده است و به صورت یک جا، علاوه بر مفهوم‌شناسی دقیق تجاهر، فسق، تجاهر به فسق و بیان معیارهای تجاهر و علّان و معیارهای فسق، به تبیین بعضی مصادیق رایج می‌پردازد. همچنین، با توجه به مورد ابتلا بودن این عنوان در اجتماع امروز و نبود

منبعی جامع در تبیین تجاهر به فسق برای عموم مقلدان، پژوهش حاضر می‌تواند با تبیین همه اضلاع بحث، به پرسش‌های مقلدان پاسخ گفته و ایشان را با تبعات بعضی معاصی - که آنان را مشمول مصداق تجاهر و تظاهر به فسق می‌کند - آشنا نماید تا آنان با دقت در رفتارهای خود، ضمن احترام به مجمع دینی، حریم حرمت انسانی و ایمانی خود را پاس دارند و بدانند در صورتی که حرمت احکام الهی را با تهتک و تجاهر از بین ببرند، شارع مقدس نیز با همه حرمتی که برای آبروی مؤمنان قائل است، حرمتی برای آنان، در خصوص کارهای ناشایستی که موضوع تجاهر و تظاهر به فسق است ندارد.

به نظر می‌رسد امروزه با توجه به بی‌مبالاتی برخی مؤمنین ضعیف الایمان در انجام رفتارها و گفتارهای متهتکانه و عدم آشنایی آنان با تبعات شرعی، فقهی و حقوقی این رفتارها و گفتارها، تبیین این موضوع اجتماعی مورد ابتلا با بهره‌گیری از متون متقن دینی و فقهی ضروری می‌باشد.

در شرایط فعلی، با توجه به وجود رسانه‌ها و بنگاه‌های خبری خارجی و بعضاً داخلی که مصداق مسلم فسق و فساد بوده و به بهانه آزادی انسان، مروج بی‌بندوباری در محیط‌های اسلامی‌اند، شاید بتوان با تبیین مناسب این موضوع (تجاهر به فسق) و جایگاه متزلزل فساق «إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا...» و قرار دادن این مباحث در اختیار عموم مردم، اعتماد برخی آنان به رسانه‌های بیگانه و رسانه‌های داخلی مسأله‌دار را متزلزل یا سلب نمود و مانع تغییر رفتار و گفتار برخی مؤمنان - که متأثر از این گونه

رسانه‌ها هستند - شد و یا حداقل به عنوان اتمام حجت، این حقیقت را به آنان گوشزد نمود. این بحث علاوه بر فواید اجتماعی، در بُعد سیاسی نیز می‌تواند کمکی برای مؤمنان و مقلدان باشد.

www.Ketab.ir